

Aan de leden van de gemeenteraad

Eijsden-Margraten: 24 september 2021

Onderwerp: Raadsinformatiebrief m.b.t. vestiging van een amv-locatie

Geachte heer/mevrouw,

Eind mei 2021 heeft het college een bericht ontvangen van de jeugdzorginstelling Via Jeugd en COA over de huisvesting voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (hierna te noemen amv). Vanwege de afloop van de tijdelijke huisvesting aan de Parkweg in Maastricht per 28 november 2021, is het COA op zoek naar nieuwe huisvesting voor (maximaal) 50 amv. Het COA en Via Jeugd willen graag de huisvesting van de amv realiseren in een aantal (4) paviljoens op het terrein van Via Jeugd, locatie Keerberg te Cadier en Keer met de bestaande planologische geldende bestemming maatschappelijke doeleinden, als zodanig passend/geschikt ingericht voor verantwoorde huisvesting/opvang van jeugdige personen onder begeleiding.

Via Jeugd en COA zijn daarom met de gemeente in gesprek gegaan. Op basis van gesprekken en een inventarisatie is een aantal onderwerpen besproken en verder uitgezocht. Hierbij zijn ook de ervaringen van de gemeente Maastricht meegenomen. Ook intern zijn de diverse onderwerpen besproken en belicht om gezamenlijk tot een integraal advies te komen.

De activiteiten m.b.t. amv in de paviljoens op het terrein van Via Jeugd passen binnen het bestemmingsplan buitengebied 2009. Wel is de gebruikersvergunning opnieuw aangevraagd omdat de locatie op een aantal punten moet worden aangepast aan de beoogde huisvesting voor amv.

Opvang alleenstaande minderjarige vreemdelingen, locatie Keerberg Cadier en Keer

Dat op het terrein van Via Jeugd aan de Keerberg te Cadier en Keer vanaf november 2021 maximaal 50 amv worden gehuisvest is met name omdat het COA wil dat de jongeren zo min mogelijk uit hun vertrouwde omgeving worden gehaald. Vandaar dat er

Behandeld door : Dhr. J. van Veen
Bijlage(n) : Geen
Documentnr. :

Ons kenmerk : Z/21/151239/538037

in de directe omgeving van Maastricht naar geschikte huisvesting is gezocht. De jongeren kunnen vanuit de nieuwe locatie naar school in Maastricht blijven gaan en kunnen blijven deelnemen aan de dagbesteding daar. Ook het COA-team dat hen nu begeleidt, kan hiermee die begeleiding blijven verzorgen. Daarmee is continuïteit van de vertrouwde en professionele begeleiding gewaarborgd. Verlenging van het contract van de huidige opvanglocatie in Maastricht was geen optie omdat met de gemeente Maastricht was afgesproken dat op het moment dat de reguliere opvanglocatie van 650 plekken aan de François de Veijestraat gerealiseerd zou zijn, het COA de opvang aan de Parkweg in Maastricht zou beëindigen. Het beoogd contract met Via Jeugd voor de locatie aan de Keerberg te Cadier en Keer is voor 4 jaar, met optie op verlenging van nog een jaar.

Wie zijn deze jongeren?

De amv zijn jongens en meisjes in de leeftijd van 15 tot 18 jaar. Ze komen uit verschillende landen waarvandaan ze naar Nederland gevlucht zijn, zonder ouders maar soms wel met broer(s), zus(sen), neefje(s) en/of nichtje(s). Ze zijn nog maar kort in Nederland. Voordat ze hier aankomen zijn ze een aantal dagen in Ter Apel geweest; de opvang in een amv-locatie is hun eerste echte verblijfplaats in Nederland. De locatie is in COA-terminen een zogenaamde 'procesopvanglocatie'. Dat betekent dat de jongeren hier hun asielprocedure afwachten. Hun verblijf bij Via Jeugd is dus tijdelijk. De asielprocedure neemt in principe maximaal 10 weken in beslag maar in de praktijk kan dit (vanwege achterstanden) uitlopen tot 4 à 5 maanden en in enkele gevallen nog langer. Is er sprake van een positieve beschikking (en dus perspectief op verblijf) dan worden de jongeren overgeplaatst naar Nidos, de voogdijinstelling die hen verder begeleidt. Is er sprake van een negatieve beschikking dan worden de jongeren overgeplaatst naar een kleinschalige woonvoorziening van het COA elders in het land. Als de jongere de leeftijd van 18 jaar bereikt en nog recht heeft op opvang dan wordt hij overgeplaatst naar een asielzoekerscentrum (azc).

Via Jeugd, COA en gemeente samen aan de lat voor goede huisvesting, begeleiding en opvang

De opvang van deze jongeren sluit aan bij het doel en de activiteiten van Via Jeugd en de huisvesting past binnen het bestemmingsplan. Op het terrein (eigendom van Via Jeugd) zijn ook jeugdzorgplus-jongeren gehuisvest. Dit zijn jongeren die niet zelfstandig of thuis bij hun ouders kunnen wonen en een beschermde woonomgeving en begeleiding nodig hebben. Vanwege de sluiting van Het Keerpunt (het hoofdgebouw/ de voormalige justitiële jeugdinrichting op het terrein van Via Jeugd) kan daar een deel van de jeugdzorgplus-jongeren worden ondergebracht en ontstaat er ruimte in de paviljoens om de amv te huisvesten. COA en Via Jeugd beschikken samen, ieder vanuit een andere invalshoek, over ruime ervaring in de begeleiding van jongeren in een kwetsbare positie. Via Jeugd heeft bovendien al eerder ervaring opgedaan met amv.

De huisvesting kan en mag dus gerealiseerd worden en de gebruikersvergunning is aangevraagd.

Door het verzoek en het gezamenlijk overleg zijn wij als gemeente actief en intensief betrokken bij de plannen. Hierdoor kunnen wij er samen met COA en Via Jeugd voor zorgen dat de huisvesting soepel verloopt, de jongeren goed worden opgevangen en dat alle omwonenden en bedrijven in de omgeving actief worden geïnformeerd en betrokken bij de plannen.

Bestemmingsplan

Zoals hiervoor al aangegeven past het huisvesten van amv in de paviljoens op het terrein, dat eigendom is van Via Jeugd, binnen het bestemmingsplan buitengebied 2009. De voor 'maatschappelijk-jeugdzorg en volwassenenopvang' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- Maatschappelijke doeleinden op het gebied van jeugdzorg en volwassenenopvang, zowel residentieel, justitieel, open, gesloten als forensisch met tbs-opvang;
- Woondoeleinden, voor zover deze noodzakelijk zijn met het oog op de onder a. genoemde doeleinden, en de daarbij behorende voorzieningen, zoals voorzieningen ter ontsluiting van het terrein, parkeervoorzieningen, sportvoorzieningen, beveiligings- en verlichtingsconstructies en voorzieningen voor de ontvangst van bezoekers.

Bestuursovereenkomst

Zoals hiervoor al genoemd zijn COA en Via Jeugd met de gemeente in gesprek gegaan. Zij hebben het college van burgemeester en wethouders een uitvoerige presentatie gegeven van mogelijkheden en voorwaarden waaronder zij de opvang willen organiseren. Het college van b en w heeft dit uitgebreid bekeken, intern advies ingewonnen en uitvoerig besproken. Hierbij zijn ook de ervaringen betrokken van de gemeente Maastricht. Het college staat er positief tegenover en heeft eind augustus ingestemd met het opstellen van een bestuursovereenkomst, in lijn met de huidige bestuursovereenkomst met Maastricht, tussen het gemeentebestuur en het COA. Daarin wil het gemeentebestuur afspraken goed vastleggen. De duur van deze overeenkomst is gelijk aan de beoogde contractduur tussen COA en Via Jeugd voor de locatie aan de Keerberg te Cadier en Keer (4 jaar met optie op verlenging van nog een jaar). Tevens zal het gemeentebestuur bij de regietafel (provinciaal afstemmingsoverleg over de opvang van statushouders) bespreekbaar maken of deze opvang bij kan dragen aan een bijstelling van de taakstelling van de gemeente.

Samen

COA, Via Jeugd en de gemeente zien meerwaarde in de samenwerking en willen kijken hoe ze van elkaars eigen aanbod en netwerk gebruik kunnen maken (bijvoorbeeld op het gebied van sport, onderwijs en zorg) om samen activiteiten te ontplooiën. Via Jeugd en

COA zien dit als kans om meer uit die samenwerking te halen. Omwonenden en andere geïnteresseerden worden uitgenodigd om daar ook iets in te betekenen, bijvoorbeeld als vrijwilliger bij het begeleiden van activiteiten. Ook wil het COA een omwonendencommissie in het leven roepen waar bewoners en ondernemers zich voor kunnen aanmelden, waarmee regelmatig overleg zal zijn om bijzonderheden, kansen en problemen te bespreken.

Onderwijs

De jongeren gaan overdag naar school in Maastricht en nemen deel aan diverse vormen van dagbesteding. Dit loopt goed en zal zo blijven. Wel heeft COA aangegeven open te staan voor de mogelijkheid om te onderzoeken of de jongeren ook op het terrein zelf, waar een school gevestigd is, een combinatie van praktijk- en taallessen kunnen volgen. Dit zou mooie kansen kunnen bieden en jongeren hoeven dan niet van het terrein af om onderwijs te genieten.

Veiligheid

Voor de veiligheid in en om het terrein dragen de drie partijen samen zorg. In de (directe) omgeving wonen mensen, is een landgoed gevestigd, en zijn horecaondernemingen, bedrijven, instellingen en winkelcentra aanwezig. Ook is Staatsbosbeheer hier actief. Er zijn goede afspraken in de maak over de veiligheid waarbij gemeente, politie, GHOR, Arriva, COA en Via Jeugd betrokken worden om eventuele overlast in de directe omgeving of in het openbaar vervoer te voorkomen. Ook op dit aspect worden direct omwonenden en instellingen en bedrijven in de buurt betrokken.

Op het terrein zelf verzorgt het COA de begeleiding van de amv in de paviljoens. Het begeleidingsteam bestaat uit professionele medewerkers die 24/7 aanwezig zijn in de paviljoens. Het team is bovendien bekend met de groep want het team komt 1- op -1 mee over vanuit de huidige locatie aan de Parkweg. En ook de ketenmarinier van het ministerie van Justitie en Veiligheid, die werkt als schakel tussen regionale en nationale partijen, zoals COA, de Officier van Justitie en het OM, is betrokken. Daarnaast beschikt Via Jeugd over een (pedagogische) beveiligingsdienst die ervaren en toegerust is in de omgang met jongeren en ook inzetbaar is voor de amv-paviljoens. Er is een professioneel ingerichte meldkamer met camerabewaking op het hele terrein, dus ook bij de paviljoens waar de amv verblijven. Het COA en Via Jeugd voeren gezamenlijk periodiek overleg om eventuele incidenten en zorgen te delen en te voorkomen. Ook de VSO-(Voortgezet Speciaal Onderwijs)-school op het terrein zal daarbij betrokken worden. Verder voorzien de plannen erin om de amv apart en in de lagergelegen paviljoens op het terrein te huisvesten, op afstand van de overige paviljoens van Icarus waar de jeugdzorgplus-jongeren verblijven. Zo is er min of meer een natuurlijke scheiding tussen de amv en de doelgroepen van Icarus. De amv-jongens en meisjes worden niet bij elkaar op één kamer geplaatst. Zij verblijven in aparte paviljoens.

Waar sprake is van ongewenst gedrag op het terrein het zorgt COA voor het aanspreken en eventuele maatregelen. Daarbuiten is dit de taak van politie en handhavers, ondersteund met advisering vanuit het COA.

Ervaringen Maastricht

De ervaringen in Maastricht met de opvang zijn goed. Ook over de begeleiding is men tevreden. Vanwege de ligging van de boogde locatie blijft er sprake van samenwerking met Maastricht en zijn zij partner in dit proces. Hierdoor is er sprake van een goede uitwisseling van kennis en kunde en een gezamenlijk belang.

Eventuele kosten Jeugdzorg

Omdat de amv-locatie de eerste plaats van inschrijving is voor deze jongeren komen straks, met het oog op het nieuwe woonplaatsbeginsel, de kosten voor jeugdzorg voor rekening van Eijsden-Margraten. Het COA pakt dit (landelijk) op om dit risico te verleggen. In het huidig proces voorziet de rijksoverheid in extra middelen voor eventuele jeugdzorgkosten voor deze doelgroep. Ook krijgt de gemeente op basis van het aantal amv een rijksbijdrage via de decentralisatie uitkering geld voor jeugdhulp.

Voor inzicht hierover is gekeken naar de ervaringen van Maastricht. Op basis van hun cijfers liggen de kosten rond de 45.000 euro per jaar. De gemeente Maastricht kreeg een rijksvergoeding van 100.000 euro per jaar voor jeugdhulp aan deze doelgroep. Hiermee wegen de inkomsten (€ 100.000) uit de decentralisatie uitkering op tegen de kosten (€ 45.000). Interne kosten van inzet van het ambtelijk en politie apparaat zijn niet opgenomen in deze kosten. Deze worden gedekt vanuit de reguliere formatie.

Communicatie

Naast u als raad worden op korte termijn ook omwonenden, bedrijven in de omgeving en andere stakeholders vóór de komst van de jongeren actief geïnformeerd. Hiervoor is een gezamenlijk communicatietraject gemaakt gericht op juist en tijdig informeren en het creëren van draagvlak en betrokkenheid. Het voorziet o.a. om middels een uitgebreide informatiebrief de betrokkenen te informeren en uit te nodigen voor een informatiebijeenkomst. Ook de pers zal worden geïnformeerd. Tijdens de bijeenkomst kunnen omwonenden en ondernemers uit de omgeving hun vragen en zorgen kwijt. De bijeenkomst zal ook worden aangekondigd via de huis-aan-huis bewonersbrieven en op de website van de gemeente.

Tot slot

Het college, het COA en Via Jeugd willen er samen alles aan doen om de opvang van de amv in goede banen te leiden, zowel voor de jongeren als voor de omgeving. Voor de jongeren om ze een veilig en prettig onderkomen te bieden; voor omwonenden en andere betrokkenen om een veilige en vertrouwde situatie te creëren waarin gezamenlijk invulling gegeven wordt aan samen leven en samen wonen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Eijsden-Margraten
De gemeentesecretaris, De burgemeester,

Drs. M.A.G. Gerits

Drs. G.J.M. Cox